

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	PRODUCCIÓ I CONSUM CULTURAL
Codi	
Crèdits ECTS	
Curs i període en el que s'imparteix	2012-2013
Horari	(link a la pàgina web del centre o titulació)
Lloc on s'imparteix	LLETRES
Llengües	CATALÀ

Professor/a de contacte

Nom professor/a	DAFNE MUNTANYOLA SAURA
Departament	SOCIOLOGIA
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B1-175
Telèfon (*)	935812447
e-mail	Dafne.muntanyola@uab.cat
Horari d'atenció	Dill 11-13h Dimt 14-15h

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegiu tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'aproximació sociològica més famosa a la cultura popular occidental és la crítica a la “cultura de masses”. Tot i que els conceptes de “societat de masses” i “cultura de masses” venen de més lluny, no prenen la importància cabdal que tenen per a l'anàlisi de la cultura i la societat fins els anys trenta del segle passat. I no es consoliden fins passada la segona Guerra Mundial. Els protagonistes ho són de dues menes ben diferents. En primer lloc, intel·lectuals de l'èlit cultural nord-americana i europea reprenen amb força la crítica, iniciada el segle XIX, que es basa en la percepció d'un món modern que ha diluït les institucions socials secundàries entre la massa de ciutadans individuals i les estructures centralitzades del poder. En segon lloc, membres destacats de l'Escola de Frankfurt, creuen que l'individu, en la “societat de masses”, esdevé alienat i isolat, convertint-se en políticament susceptible de ser manipulat pel líder autoritari de torn i culturalment anul·lat per la manipulació de la maquinària de la “indústria cultural”. Coincidint amb la consolidació de la societat de consum, el debat s'ha enriquit amb noves aportacions i noves crítiques a partir del referent definit per l'anàlisi de la producció i consum cultural.

L'objectiu general del curs es senzill: definir i comprendre com els termes producció i consum cultural s'empren en contextos quotidians, en els mitjans de comunicació, i també en els entorns literaris i acadèmics. Es tractarà de:

- 1) Adquirir i dominar alguns dels conceptes i teories fonamentals per a l'estudi de la cultura consumida per la majoria, facilitant-ne així l'anàlisi comprensiva.
- 2) Discutir, disseccionar i criticar textos, videos, imatges i altres mitjans de comunicació que parlen dels conceptes centrals del curs sobre pràctiques, gustos i judicis culturals.
- 3) Fer la construcció d'un objecte de recerca sobre consum i producció cultural.

Compararem pràctiques i discursos en la cultura actual, i ho farem a partir de l'observació i d'anàlisi de la comunicació real i virtual.

4) Posareu en pràctica dues habilitats metodològiques pròpies de la sociologia: La consolidació d'una bona pregunta teòrica per enfocar una recerca comparativa, més enllà dels prejudicis i del discurs dominant; i el manteniment d'una actitud reflexiva en el moment de l'observació d'un escenari d'acció real.

5) La creació d'una fitxa d'observació i un guió d'entrevista per recollir la informació que necessiteu, analitzar-la i presentar-la de forma atractiva, seleccionant exemples càlids i interessants en el moment de la presentació final.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE1. Aplicar els principals mètodes i tècniques de recerca social comparant dos escenaris culturals. ...
	Resultats d'aprenentatge Avaluar la qualitat del propi treball. Buscar fonts documentals a partir de conceptes. Definir conceptes d'anàlisi. Elaborar un guió d'entrevista o d'un grup de discussió. Elaborar un instrument d'anàlisi significativa per a aquesta hipòtesi. Elaborar un pla d'observació.
Competència	CE2 Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
	Resultats d'aprenentatge Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva.
Competència	CE3. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb la professora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball. Treballar en equip i en xarxa en situacions diverses
	Resultats d'aprenentatge Presentar un treball de recerca sociològica amb un marc teòric i un treball de camp consensuat amb els membres de l'equip.

**Resultats
d'aprenentatge**

6.- Continguts de l'assignatura

1. El lloc des del qual tractarem la qüestió: La perspectiva sociològica.
2. Els conceptes centrals: producció i consum de cultura. Pràctiques i discurs.
3. Teoria cultural: cultura de masses i cultura popular.
4. Les regles de l'art i la indústria cultural.
5. L'estat, el mercat econòmic i el mercat dels béns simbòlics.
6. Aproximació comprensiva al consum cultural des d'una sociologia del gust.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(
La dinàmica docent combina una orientació teòrica amb una necessària activitat pràctica que comporta l'aplicació dels mètodes sociològics a la recerca en humanitats.

Pel que fa a la docència a l'aula, les sessions plenàries es basen en l'exposició de continguts, oberta a la participació activa de l'alumnat i a la introducció de petites dinàmiques pràctiques en les sessions de seminari, en les que es discutiran abastament textos seleccionats de la bibliografia obligatòria.

D'altra banda, les sessions amb entregues parcials de seguiment del treball de curs seran íntegrament pràctiques i suposarà l'orientació general dels treballs de recerca; correcció i comentaris del tema i cronograma, de la fitxa d'observació, el guió d'entrevista i la presentació final.

El treball autònom de l'estudiant estarà orientat, d'una banda, a la preparació d'una prova escrita parcial a mitjans de curs i, de l'altra, a la realització d'un treball de recerca que aplica els continguts treballats a l'assignatura.

Finalment, es contempla la realització de tutories programades orientades al seguiment del treball.

Les lectures obligatòries, que es discutiràn a classe com indica el programa, es trobaràn a la biblioteca o al campus virtual.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Clàssiques teòriques	30	
Parcial	2	

Supervisades

Seminaris de discussió de textos	15	
Presentacions orals de les entregues i del treball final	9	
Tutories	3	

Autònomes

Organització d'apunts i material de classe	20	
Recerca d'informació bibliogràfica,	20	

hemerogràfica i a Internet		
Elaboració del treball tutoritzat	80	
Lectura de textos i ampliació	35	

8.- Avaluació

Com que es tracta d'una assignatura d'avaluació continuada, no hi ha examen final i cal una assistència constant (mín un 80% de les classes). S'avaluarà la participació regular i activa en les sessions de classe i la feina feta amb les lectures. En relació a aquestes últimes caldrà presentar dues preguntes sobre les lectures a cada sessió de seminari i es farà un examen parcial sobre les lectures a mig curs. A més, es potenciarà la participació activa a classe amb entregues parcials per part des i les alumnes que culminarà en un treball en equip. Caldrà presentar-lo en sessions de seminari, en grups de treball reduïts. En farem el seguiment en les sessions de tutories integrades.

En cas de no poder assistir a les classes per un motiu excepcional (de salut, laboral amb justificant, altres motius personals) cal parlar-ne amb la professora la primera setmana del curs per tal de pactar una avaluació alternativa. Fora d'aquests casos, cal presentar-se a totes les entregues. Si aquestes no es complexien o no s'arriba a un mínim de 4, l'assignatura es considerarà suspesa. Un no presentat només serà possible si l'estudiant comunica a la professora que deixa la classe les dues primeres setmanes de l'assignatura, o bé si s'han complert totes les entregues amb més de 4 menys una.

Para ver esta película, debe
disponer de QuickTime™ y de
un descompresor .

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

RESULTATS D'APRENTATGE

Preguntes individuals sobre els textos

Anàlisi crítica de textos sociològics

Tema del treball de grup	Definició d'un objecte d'estudi
Cronograma del treball de grup	Organització del temps i dels recursos de recerca
Notes de camp	Treball d'observació
Parcial teòric	Adquisició de conceptes bàsics en sociologia de la cultura i de l'art
Fitxa d'observació i guió (plantilles)	Realització d'eines qualitatives de recerca
Fitxa d'observació completes i entrevistes	Aplicació de les eines qualitatives al treball de camp
Presentació oral i escrita del treball	Realització d'un treball de recerca

9- Bibliografia i enllaços web

ADORNO, Theodor W., Filosofía de la nueva música, Madrid: Akal, 2003;

ADORNO, Theodor W., Sociológica, Madrid, Taurus, 1989;

BARTHES, Roland, Mitologías, Madrid: Siglo XXI, 2005;

BAUDRILLARD, Jean, Cultura y simulacro, Barcelona: Kairós 1993;

Becker, H. & Faulkner, R.P. (2009) *Do You Know... The Jazz Repertoire in Action*.

BELL, Daniel i altres, Industria cultural y sociedad de masas, Caracas: Monte Ávila, 1992;

BENJAMIN, Walter, L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica: tres estudis de sociologia de l' art Barcelona: Edicions 62, 1993;

BERGER, Peter L. Invitació a la sociologia, Barcelona : Herder, 1987;

Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1992) *An Invitation to Reflexive Sociology*.

BOURDIEU, Pierre. Las reglas del arte. Barcelona: Anagrama, 1995; BOURDIEU, Pierre. La distinción: criterio y bases sociales del gusto. Madrid: Taurus, 1998, Chicago UP: 224-247.

CURRAN, James i altres (Ed.) Estudios culturales y comunicación : análisis, producción y consumo cultural de políticas de identidad y el postmodernismo Barcelona: Ediciones Paidós, 1998;

DEBORD, Guy, La sociedad del espectáculo, València: Pre-Textos, 2005;

Dreyfus, H. L. (1996) "The Current Relevance of Merleau-Ponty's Phenomenology of Embodiment" in Honi Haber & Gail Weiss (eds.) *Perspectives on Embodiment*. Routledge, New York.

ECO, Humberto, Apocalípticos e integrados, Barcelona : Ediciones de Bolsillo, 2004;

Johnson, M. & Larson, S. (2003). "Something in the Way she Moves". *Metaphor and Symbol*, No. 2: 63-84.

Feyerabend, P. (1987) "Creativity. A Dangerous Myth". *Critical Inquiry*, Vol. 13, No. 4, pp. 700-711.

FREUD, S. (2001): *El malestar en la cultura*. En Obras Completas 21, Buenos Aires:

Amorrortu.

FOUCAULT, M.(1985) *Historia de la locura en la época clásica*, Madrid: Fondo de

FOUCAULT, M. (2000) *Vigilar y castigar*. Madrid: Siglo XXI.

FOUCAULT, M. (2005) *Historia de la sexualidad*, Madrid: Siglo XXI.

Garfinkel, H. (2006) *Seeing Sociologically*. Boulder:Paradigm Publishers.:107-129.

GIDDENS, A. (1998) *El capitalismo y la moderna teoría social un análisis de los escritos de Marx, Durkheim y Max Weber*. Barcelona: Idea Books.

GRIGNON, C. /PASSERON, J.C. Lo culto y lo popular. Madrid: La Piqueta, 1992;

HOGGART, Richard, The uses of Literacy, Harmondsworth & NY: Penguin Books, 1992;

HORKHEIMER, M./ADORNO, T. Dialéctica de la ilustración. Madrid: Trotta, 1994;

IZQUIERDO, M. J. (1996). "El vínculo social: una lectura sociológica de Freud", *Papers*: 165-207.

MARCUSE, H. (1993) *El hombre unidimensional*. Barcelona: Planeta-Agostini.

Mauss, M. (2005) "Techniques of the Body" in Miriam Fraser & Monica Greco *The Body: A Reader*. Routledge: New York.

Merleau-Ponty, M. (2002) "The Spatiality of One's Own Body Motility" in *Phenomenology of Perception*. London: Routledge & Kegan.

NISBET, R. (1970): *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires:Amorrortu.

RIESMAN, D. (1981) *La muchedumbre solitaria*, Barcelona: Paidós.

RODRÍGUEZ IBÁÑEZ, José Enrique (1992): *La perspectiva sociológica. Historia, teoría y método*. Madrid: Taurus, 2a ed. revisada.

RODRÍGUEZ IBÁÑEZ, J. E. (1999). *¿Un nuevo malestar en la cultura? Variaciones sobre la crisis de la modernidad*, Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

SASSON, Donald, Cultura, el patrimonio común de los europeos, Barcelona, Crítica, 2006;

SENNET, R. (2002). *El declive del hombre público*. Península.

SHINER, Larry, La invención del arte, Barcelona: Paidós, 2004;

STOREY, John, Teoría cultural y cultura popular, Barcelona: OCTAEDRO, 2002;

Sudnow, D. (1993) *Ways of Hand. The Organisation of improvised Conduct*. The MIT Press.

VEBLEN, T. (1971): *Teoría de la clase ociosa*. México: FCE.

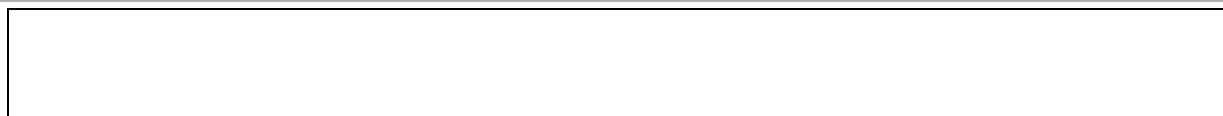
Wacquant, L. (2004) "The Taste and Ache of Action". Preface to *Body & Soul*. Chicago UP.

WEBER, M. (2002). *Economía y sociedad*, Madrid: FCE.

WILLIAMS, Raymond, Cultura i societat (1780-1950), Barcelona: Laia, 1974;

WILLIAMS, Raymond, . Marxismo y literatura, Barcelona: Península, 1998;

ZIZEK, Slavoj, Bienvenidos al desierto de lo real, Madrid: Akal, 2005.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

MES	DIA	ENTREGUES	CLASSES
			BLOC I Els clàssics de les ciències socials
Febrer			Presentació curs i avaluació: Per una etnografia de les pràctiques culturals
		Grups, 2 preguntes lectures	Què és la producció i el consum cultural? (lectura Becker)
			Marx I
		Preguntes	Marx II (lectura Marx)
			Com fer una etnografia de les pràctiques culturals
			Freud I
Març		Tema i cronograma	Presentació dels temes de treball, cronograma i fitxa
		Tema i cronograma	Presentació dels temes de treball, cronograma i fitxa
		Preguntes	Freud II (lectura Freud)
			Simmel i Veblen
			BLOC II La cultura de masses i les veus crítiques

	Abril		Preguntes	Escola de Frankfurt I: Adorno (lectura Simmel)
			Notes de camp individuals	Escola de Frankfurt II: Benjamin
			Preguntes	Escola de Frankfurt III: Marcuse (lectura Benjamin)
			Parcial	Examen d'autors fins a Marcuse
		BLOC III La desdramatització de la crítica cultural		
			Fitxa d'observació i guió entrevista	Com omplir la fitxa d'observació i transcriure l'entrevista
				L'elitisme cultural EUA: MacDonald
			Preguntes	Els intel·lectuals europeus: Eco, Eagleton (lectura Woolf)
				La crítica del gust I: Bourdieu
			Preguntes	La crítica del gust II: Peterson i Willis (lectura Bourdieu)
			Entrega fitxes d'observació completes i entrevistes	Com integrar les notes de camp i les entrevistes amb la teoria
				La crisi de la modernitat I: Foucault
			Preguntes	La crisi de la modernitat II (lectura Foucault)

			Preguntes	La crítica a la creativitat moderna: (lectura Sontag)
			Calendari de presentacions	Preparació del treball final: la part oral i la part escrita
			Dubtes i recomanacions	Tutories integrades
				Exposició de treballs
				Exposició de treballs
				Treball escrit amb conclusions individuals

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE